

Rīgā

08.07.2022. Nr. LPA 1.8.-9

Finanšu ministrija

*Atzinums par Eiropas Reģionālās attīstības fonda,
Eiropas Sociālā fonda plus, Kohēzijas fonda un
Taisnīgas pārkārtošanās fonda projektu iesniegumu
atlasēs metodika 2021.–2027.gadam*

Biedrība “Latvijas Pilsoniskā alianse” ir iepazinusies ar Finanšu ministrijas izstrādāto metodikas projektu “Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Eiropas Sociālā fonda plus, Kohēzijas fonda un Taisnīgas pārkārtošanās fonda projektu iesniegumu atlasēs metodika 2021.–2027.gadam” (turpmāk – atlasēs metodika) un izsaka šādus iebildumus un priekšlikumus.

- (1) Uzskatām, ka 3.punktā noteiktais "Projekta iesniedzējam un projekta sadarbības partnerim (ja attiecināms) ir pietiekama īstenošanas un finanšu kapacitāte projekta īstenošanai" un atlasēs metodikā noteiktā minimālā prasība “pamatojot pietiekamus finanšu un administratīvos resursus projekta ietvaros radīto rezultātu uzturēšanai, kas demonstrē projekta iesniedzēja spēju turpināt darbību pēc projekta īstenošanas,” pēc būtības izslēdz biedrības un nodibinājumus konkurencē ar komercsektoru. MK noteikumiem ir jārada iespēja biedrībām un nodibinājumiem pretendēt uz atbalsta saņemšanu un aktivitāšu īstenošanu. Nevalstiskais sektors nav vienlīdzīgā situācijā ar biznesa sektoru, tādēļ biedrībām un nodibinājumiem ir jāparedz atvieglota procedūra. Tā piemēram, 2014. gada 26. februāra Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/24/ES paredz ne tikai pienākumu “līgumslēdzēja iestādei nodrošināt vienlīdzīgu un nediskriminējošu attieksmi pret visiem ekonomikas dalībniekiem un rīkojas pārredzami un samērīgi” bet arī atvieglotus režīmus.
- (2) Aicinām vienotā izvēles kritērija Nr.6 papildināt ar komercatbalsta nosacījumiem attiecībā uz nevalstisko sektoru, proti, paredzēt, ka ja aktivitāšu īstenošana vienlaikus veic gan programmā atbalstāmās darbības, gan saimnieciskās darbības, kam būtu jāpiemēro komercdarbības atbalsta nosacījumi saskaņā ar Komercdarbības atbalsta kontroles likumu, īstenošana nodrošina šo darbību nodalīšanu, tādējādi precizējot prasības attiecībā uz biedrībām un nodibinājumiem.
- (3) Atlasēs metodikas 21. punktā minēts, ka Ministru kabineta noteikumu par SAM īstenošanu projektu un tā anotāciju var virzīt saskaņošanai Vienotajā tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portālā, kas ir nepamatots sabiedrības līdzdalības un atklātības ierobežojums. Tādēļ aicinām izteikt punktu šādā redakcijā: "Ministru kabineta noteikumu par SAM īstenošanu projektu un tā anotāciju **tieik** virzīti saskaņošanai Vienotajā tiesību aktu projektu izstrādes un saskaņošanas portālā.", lai nodrošinātu, ka par tik nozīmīgiem dokumentiem, kā ES fondu pārdale, tiek nodrošināta sabiedrības līdzdalība.
- (4) Aicinām atlasēs metodikas 26. punktā svītrot vārdus – “(ja attiecināms)”. Uzskatām, ka saglabājot punktu esošajā redakcijā, tiek pieļauta iespēja nepiemērot šo prasību. Tādēļ aicinām punktu izteikt šādā reakcijā:
“26. Atbildīgā iestāde, izstrādājot specifiskos atbilstības kritērijus un kvalitātes kritērijus (~~ja attiecināms~~), kā arī izstrādājot MK noteikumus par SAM īstenošanu, ņem vērā Ministru prezidenta rezolūciju par jēgpilnu attiecīgajā jomā strādājošo biedrību un nodibinājumu iesaisti.”

- (5) Vienlaikus vēršam uzmanību, ka atlases metodikas 26.punktā tiek paredzēta jēgpilna attiecīgajā jomā strādājošo biedrību un nodibinājumu iesaiste, neparedzot tādu organizāciju iesaisti, kas strādā pārnozariskos jautājumos, kā arī neparedzot to, ka SAM pēc būtības arī ir starpnozarū.
- (6) Atlases metodikas 72.punktā novērst nevienlīdzīgu attieksmi pret visām juridiskām formām un paredzēt izņēmumus visām juridiskajām personām, t.sk biedrībām un nodibinājumiem.
- (7) Aicinām noteikt, ka horizontālās prasības ir kā obligāti noteiktas prasības, bet nevis aicinājums iespēju robežās tās ievērot. Ņemot vērā, ka atlases metodika ir bāze turpmākizstrādājamiem dokumentiem, prasībām jābūt noteiktām stingrām, un lūdzam atlases metodikas "10. Horizontālo principu vērtēšanas kritēriji" sadaļā noteikt, ka tās ir obligātas.
- (8) Aicinām 86.punktā noteikt, ka prasība ir nevis izvēles, bet kā obligāta. Tāpēc aizinām 86.punktu izteikt šādā redakcijā: "Vadošā iestāde aicina atbildīgās iestādes, ņemot vērā SAM specifiku, paredzēt kvalitātes kritērijus, kas veicina sociāli atbildīga publiskā iepirkuma piemērošanu. Iepriekšējās konsultācijās, ir panākta vienošanās, ka publiskajam iepirkumam ir jāpiemēro sociāli atbildīga iepirkuma kritēriju, izņemot gadījumus, ja ir pamatoti un nozīmīgi argumenti šādus kritērijus konkrētajā iepirkumā neiekļaut. Katrs izņēmums īpaši jāargumentē.
- (9) Atlases metodikas 79. punktā ir minēts, ka tiek aicināti tikai sociālie partneri. Lūdzam paredzēt, ka tiek aicināti projektu īstenošanā arī pilsoniskā dialoga īstenoņāji un sadarbība partneri.
- (10) Aicinām skaidrot atlases metodikas 85.punktā noteikto par papildus punktu piešķiršanu, ja projektu iesniegumiem, kuru ietvaros plānotās darbības ir vērstas uz Baltijas jūras reģiona stratēģijas (BJRS) mērķu "Izglābt jūru", "Savienot reģionus" un "Palielināt labklājību" un to apakšmērķu sasniegšanu.
- (11) Aicinām pārskatīt 150 *euro* sliekšņa pamatotību un vai tas noteikts par zemu. Aicinām paredzēt, ka gadījumā, ja objektīvu iemeslu dēļ nebūs iespējams savlaicīgi vai pilnā apmērā samaksāt aprēķināto nodokļu maksājumu, tiek paredzēta procedūra, kā neizslēgt kā pretendētus no investīciju saņemšanas. Šāda procedūra ir īpaši svarīga arī tādēļ, ka VID paredz labprātīgu nodokļu parādu samaksu pa daļām, kā arī nodokļu samaksas termiņu pagarinājumus.
- (12) Aicinām precizēt atlases metodikas 99. punktā noteikto, proti, vai zaļais publiskais iepirkums ir attiecināms, ja to veic SIA vai biedrība un nodibinājums. Pašlaik zaļais publiskais iepirkums ir tikai pašvaldību un valsts iestāžu iepirkums.

Direktore

(paraksts*)

Kristīne Zonberga

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Kristīne Zonberga
24245580
kristine@nvo.lv

Artis Zaļūksnis
24245580
Artis@nvo.lv